

Rozklikávací rozpočet

Rozklikávací rozpočet umožňuje jednoduše a srozumitelně prezentovat hospodaření měst a obcí na internetu. I když tato forma prezentace hospodaření není vyžadována zákony, jedná se o čím dál více oblíbenou a ceněnou službu, díky které mají nejen občané možnost si zobrazit v přehledné formě strukturu rozpočtu. Naše řešení vyniká především díky možností rozkliknutí až na konkrétní paragraf či položku. Samozřejmostí je poté grafické znázornění těchto dat. Hospodaření obcí je velmi složité a široké téma, ve kterém se ne všichni orientují, proto jsme připravili podrobný návod včetně výkladu jednotlivých pojmů, aby studium rozpočtu subjektů veřejné správy bylo o to jednodušší.

Jak rozumět rozklikávacímu rozpočtu

Příjmy a výdaje

Obce a města člení svůj rozpočet podle dvou hledisek. Příjmy i výdaje se tak zařazují do kategorií jednak podle oblasti působení (členění dle odvětví) a podle charakteru činnosti (členění dle druhu).

Všechny výdaje a většina příjmů musí být začleněny současně podle odvětví i druhu. Pro příjmy, které pocházejí výhradně z jiných veřejných rozpočtů (stát, kraj, ...), se používá pouze členění dle druhu.

Stranou od příjmů i výdajů stojí některé finanční operace. Jedná se především o úvěry a jejich splácení a případně spotřebu peněz našetřených v minulosti nebo vytváření peněžních rezerv do budoucna.

Saldo rozpočtu

Rozdíl mezi rozpočtovanými příjmy a výdaji se nazývá saldo rozpočtu. Pokud jsou naplánované příjmy vyšší než výdaje, je saldo kladné, v opačném případě záporné. Z kladného ani záporného salda však nelze automaticky odvodit, že obec hospodaří dobře či špatně. Posoudit hospodaření obce či města je mnohem složitější a saldo rozpočtu je pouze jedním z podkladů.

Kladné saldo znamená, že v rozpočtu je přebytek příjmů. Tyto prostředky mohou být použity jednak na splácení úvěrů z minulosti (splátky úvěrů nejsou vedeny jako rozpočtové výdaje) nebo slouží k vytvoření finanční rezervy do budoucna na realizaci jiných projektů.

Záporné saldo znamená, že v rozpočtu je přebytek výdajů. Chybějící prostředky pocházejí buď z úvěrů (např. na výstavbu) nebo obec využije finanční prostředky uspořené v minulosti. Záporné saldo neznamená špatné hospodaření. Může se jednat například o situaci, kdy v jednom roce obec prodá pozemky (získá tak naplánovaný rozpočtový přebytek) a v dalším roce pak tyto prostředky použije na výstavbu nové mateřské školy (v tomto roce tak bude mít záporné saldo rozpočtu).

Meziroční vývoj

Rozklikávací rozpočet umožňuje porovnat vývoj v rámci několika let (nyní je to možné od roku 2011). Toto porovnání je pouze orientační, protože údaje mohou být zkráceny změnou metodiky účtování v jednotlivých letech. Pokyny pro členění příjmů a výdajů se průběžně mění, může tedy docházet k poměrně významným rozdílům v náplni jednotlivých položek rozpočtu.

Konsolidace

V rozpočtu a zejména v zaúčtování uskutečněných finančních operací se vyskytují případy, kdy dochází k přesunu financí mezi dvěma účty ve vlastnictví obce. Tyto operace jsou zaúčtovány jednak jako výdaj, tak i jako příjem. Někdy se jedná o poměrně velké částky, jejich zahrnutí by ovlivňovalo celkový pohled na rozpočet i na plnění a čerpání v jednotlivých položkách. Proto jsou ve výchozím stavu tyto operace filtrovány a rozpočet (i skutečnost) je od jejich vlivu očištěn. Tento postup se nazývá konsolidace. Pomocí přepínače lze konsolidaci vypnout.